

Professionshøjskolen Metropol - tværprofessionelt samarbejde ved humanitære katastrofer med fokus på flygtninge

Intersektionalitet

Program

1. Introduktion
2. Intersektionalitet som teori og metode
3. Flygtnings livssituation – krig, vold, flugt, eksil
4. Retlige perspektiver – udsathed, diskrimination og ligebehandling
5. Køn som eksempel
6. Implikationer ift. mødet med flygtninge
7. LGBT som eksempel
8. Opsamling

DFH Integration

Lærdansk

FRIVILLIG
AFDELINGEN

CENTER FOR
UDSATTE
FLYGTNINGE

DFUNK
DANSK FLYGTNINGEHJÆLPS UNGENETVÆRK

Integrationsnet
En del af Dansk Flygtningehjælp

FLYGTNINGE
HJÆLPENS
TOLKESERVICE

INTERSEKTIONALITET SOM TEORI OG METODE

Intersektionalitet som teori og metode

- > Feministisk sociologisk teori og analytisk tilgang til at undersøge og forstå hvordan forskellige magtstrukturer, ulighedsformer og typer af diskrimination spiller sammen.
- > Begrebet stammer fra *black feminism* i USA og er udviklet i skæringspunktet mellem feministisk teori, queer teori og postkolonial teori og indkredser koblinger mellem forskellige magtrelationer på strukturelt og politisk niveau.

Kimberlé Crenshaw

- > Etableret af Kimberlé Crenshaw i 1980'erne som kritik af manglende kobling mellem køn og race (gender and race) akademisk og politisk.
- > Kvinder er ikke 'bare' kvinder, og sorte er ikke 'bare' sorte. Minoritetskvinder har anderledes vilkår end majoritetskvinder. Minoritetskvinder har andre vilkår end minoritetsmænd.
- > Samtænkning af kategorier ikke ny, men begreb og systematik var nyt.

The urgency of intersectionality

Kimberlé Crenshaw:

https://www.ted.com/talks/kimberle_crenshaw_the_urgency_of_intersectionality#t-1008509

Intersektionalitet i Skandinavien

- > Begrebet vandt indpas i akademia i 00'erne som en måde at begrebsliggøre og analysere, hvordan forskellige akser for differentiering spiller ind i sociale processer, interaktioner og strukturer (eks. Lykke 2003; Christensen & Siim 2006; Staunæs & Søndergaard 2006).
- > Eks. analyser af omtaler og forståelser af voldtægter, hvor køn står centralt, hvis gerningsmand er dansk, og etnicitet centralt, hvor gerningsmand er indvandrere (Andreassen 2006).
- > Sammensatte identiteter. Eks. LGBT og minoritetsetnisk, handicap og minoritetsetnisk...

”Begrebet lægger op til et fokus på, hvordan vi forstår mennesker i al deres mangfoldighed, mænd såvel som kvinder, sorte såvel som hvide, homoseksuelle såvel som heteroseksuelle. Pointen er, at det gør vi ved hjælp af kategorier som for eksempel de netop nævnte, og disse kategorier er til stadighed omstridte og forbundet med magtstrategier.”

Kvinder, Køn & Forskning, temanummer om intersektionalitet, nr. 2-3, 2006

Sammensatte identiteter og flygtninge

Flygtninge er andet og mere end bare 'flygtninge'

Flygtninge har også:

- > En etnicitet ('kultur')
- > En religion
- > Et køn
- > En alder
- > En seksuel orientering
- > En kønsidentitet
- > En funktionsevne
- > En klassebaggrund

Sammensatte identiteter og flygtninge

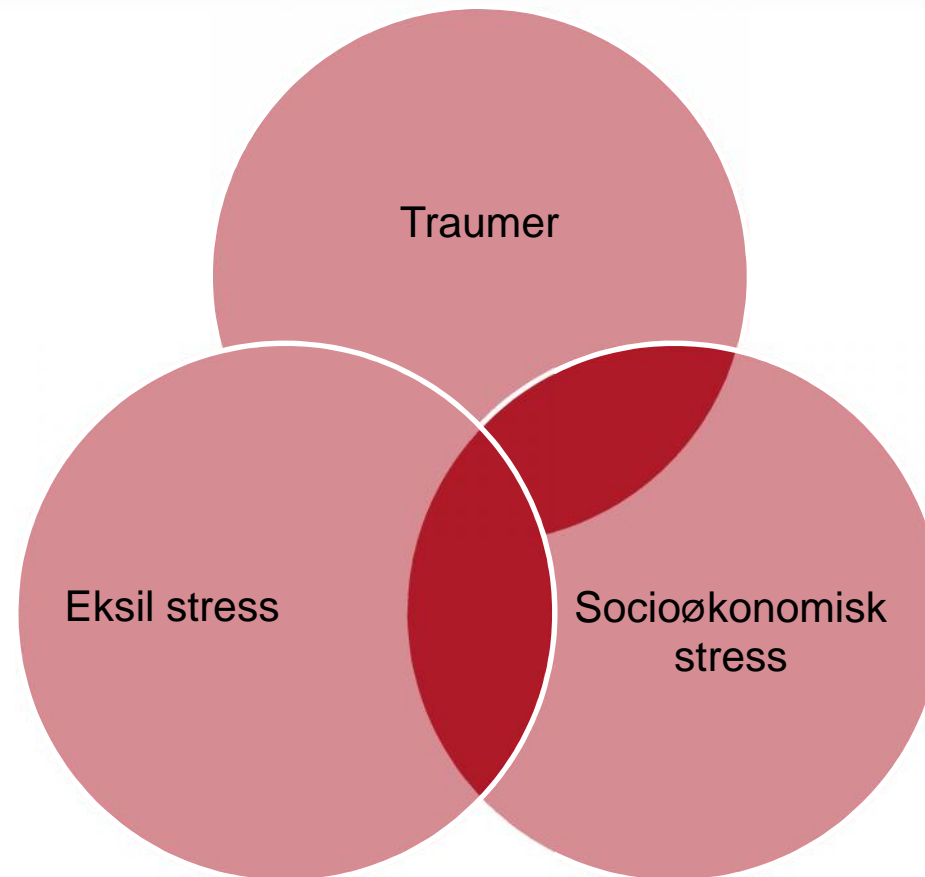
- > Hjemlande: Ofte meget heterogene samfund. Eks. store forskelle mellem by og land – spiller ind ift. uddannelse, velstand, kønsroller, etc.
- > Forfølgelse og udsathed samt muligheder for flugt og migration er betinget af en række forhold knyttet til eksempelvis køn, klasse...

Diskutér to og to

1. Hvornår og hvordan er disse kategorier blevet italesat/diskuteret i løbet af kursus ind til nu?
 1. Etnicitet ('kultur')
 2. Religion
 3. Køn
 4. Alder
 5. Seksuel orientering
 6. Kønsidentitet
 7. Funktionsevne
 8. Klassebaggrund
2. Kunne nogle af dem have været inddraget mere?
Hvornår/hvordan?

FLYGTNINGES LIVSSITUATION

Flygtninges livssituation

Homs

(The guardian 2014)

At leve i eksil

- > Oplevet ekstreme forhold (flygtningene)
- > Tab og afsavn (flygtningene)
- > Fundamentalt ændret livssituation
- > Minoritet
- > Klient
- > Kulturelle forskelle

Traumer - Post Traumatisk Stress Disorder

Begivenheden

Reageret med intens frygt, hjælpeløshed og rædsel

Genoplevelsesfænomener

Mareridt, flashbacks

Undgåelsesadfærd

Undgå alle stimuli, der minder om begivenhederne eller generel følelsesmæssigt lammelse

Øget stress

Søvn, humørsvingninger, manglende koncentration og indlæring, overreaktioner

RETLIGE PERSPEKTIVER

Retlig dimension - flygtninge

Konventionsflygtninge – risiko for forfølgelse pga. race, nationalitet, religion, politisk overbevisning eller tilhør til særlig social gruppe.

Flygtninge med beskyttelsesstatus – risiko for dødsstraf, tortur, overgreb.

Midlertidig beskyttelsesstatus – kommer fra krig og konflikt og kan ikke sikkert vende hjem. Skal genansøges efter 1 år, og først efter 3 år kan der gives tilladelse til familiesammenføring.

Rejseform til DK:

Spontane flygtninge (søger asyl i DK)

Kvoteflygtninge (FN udvalgte – 500 personer til DK årligt, suspenderet)

Retlig dimension - asyl

Udsatte grupper på asylområdet:

- > Mindreårige, særligt uledsagede mindreårige
- > Handicappede
- > Ældre
- > Alvorligt syge
- > Psykisk syge (og traumatiserede)
- > Gravide og enlige forældre
- > Torturofre, voldtægts ofre og ofre for psykisk, fysisk og seksuel vold

EU-direktiver som Recast Qualification Directive, the Return Directive, the Reception Conditions and Procedures Directive

- > *Ofre for menneskehandel*
- > *LGBT-personer*

Retlig dimension - diskrimination

- > Når en person behandles dårligere end andre ville være blevet i sammenlignelige situationer

- > Forbudt at diskriminere på baggrund af:
 - > Etnisk oprindelse og hudfarve
 - > Religion og tro
 - > Køn (og kønsidentitet)
 - > Seksuel orientering
 - > Handicap
 - > Politisk eller anden overbevisning
 - > Alder

Eks. Lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet

Retlig dimension - ligebehandling

- > Lige adgang og lige muligheder for alle *uanset* etnisk oprindelse og hudfarve, religion og tro, køn (og kønsidentitet), seksuel orientering, handicap, politisk eller anden overbevisning eller alder
- > ...også hvad angår offentlig service!
- > Kan indebære, at to personer skal behandles forskelligt for faktisk at opnå ligebehandling og lige muligheder

Retlig dimension – flere diskriminationsgrunde

- > Det horisontale perspektiv
- > Multipel diskrimination (Crenshaw): Når personer diskrimineres af flere grunde samtidig
- > FN 2001: "victims [of racial discrimination] can suffer multiple and aggravated forms of discrimination based on other related grounds..." (*UN General Assembly Report*)

Teoretisk vs. retlig dimension

- > Teoretisk: Sammensatte og (i varierende grad) flydende identiteter
 - > Forskellige sociale eller identitetsmæssige kategorier hænger sammen og påvirker hinanden
 - > Fokus på minoritet og majoritet

- > Retlig: Identitet og rettighedstildeling hænger sammen
 - > De forskellige kategorier betragtes sammen og *hver for sig*
 - > Fokus på udsathed

KØN

Køn – beskæftigelsesindeks

16-64-årige	Ikke-vestlige indvandrere	Ikke-vestlige efterkommere	Dansk oprindelse
Mænd	68	84	100
Kvinder	56	81	100

Danmarks Statistik, *Indvandrere i Danmark 2015* (2013-tal)

Når man korrigerer for forskelle i alderssammensætning:
Underbeskæftigelsen er markant højere blandt kvindelige ikke-vestlige indvandrere end blandt mandlige ikke-vestlige indvandrere. (DST, tal for 2013)

Køn - beskæftigelse

- > Markant bedre beskæftigelse for 2. generation – efterkommere.
Mange kvindelige efterkommere tager videregående uddannelse.
- > 36 % af mænd i beskæftigelse efter 3 år – 10 % af kvinder.

Køn – uddannelse og erfaring

- > Knap hver tredje syriske kvindelige asylansøger har påbegyndt eller afsluttet en videregående uddannelse. Bedre uddannede end mændene.
- > Men manglende arbejdsidentitet: 45 % af syriske kvindelige asylansøgere har aldrig haft et arbejde.

Strukturelle udfordringer i DK

- > Kvinder fra Syrien med flygtningestatus vil ofte ikke have ret til betalt videregående uddannelse (pga. midlertidig beskyttelsesstatus)
- > Det kønsopdelte arbejdsmarked i DK – og vanskeligt med job i omsorgssektor i nogle kommuner pga. manglende børneattester

19. SEP. 2016 KL. 16.16

Flygtninge fyret fra daginstitutioner: De mangler børneattester

Uden papir på deres uskyld, kan flygtninge i flere kommuner ikke længere arbejde i børnehaver eller skoler.

Køn, familie og hverdagsliv

- > Familiesammenføring
- > Eksilets betydning for familiedynamik

- > Manglende arbejdsidentitet
- > Ansvar for hjem og børn
- > Balancere hjem og arbejde i hverdagen

- > Pasning af små børn uden for hjemmet

Spørgsmålet om kultur

- > Andre kønsrollemønstre i hjemland, men store forskelle
- > Eksemplet Syrien:
 - > Gratis uddannelse for alle – (i begyndelse af 2000-tallet læser og skriver 90% af alle mænd og 77% af alle kvinder).
 - > Familien forstås som den udvidede familie. Både støtte og kontrol. Familiens ry er ligeså vigtigt som den enkeltes frihed.
 - > Fysisk straf er oftere en del af børneopdragelsen i Syrien. Men ofte mindre 'overvågning' end vi er vant til. Naturligt at vise stor interesse og omsorg for andre folks børn. Social kontrol ift. unge kan være et issue.
 - > **Meget heterogent samfund** – forskelle mellem rig og fattig, by og land osv. Betydning ift. uddannelse, erfaring, kønsroller osv.

Forestillinger om køn og etnicitet i DK

- > Stereotyper og fordomme – fra tørklæder til håndtryk
- > Forskellige forklaringsmodeller – seksuelle normer fra Köln til Nordsjælland
- > Indvandrerkvinder er undertrykte / indvandrere undertrykker deres kvinder (Als Research)
- > Ligebehandling: Lige adgang og lige muligheder uanset...

Diskuter gruppevis

Hvilke opmærksomhedspunkter giver et intersektionelt perspektiv ift.:

1. Flygtningsituationen i verden og Europa?
2. Asylområdet?
3. Integration af flygtninge i Danmark?
4. *Jeres opgave?*

INDLAND 25.09.2016 KL. 20:00

Trods krig og flygtningelejre: Flygtningebørn har kun halvt så mange kontakter med psykiatrien som danske børn

Ifølge forskerne skyldes det ikke, at de er mindre psykisk belastede end danske børn, men formentlig at de får for lidt hjælp.

NYHEDER

SKRIV KOMMENTAR

Dansk Folkeparti og de Konservative vil have færre enlige flygtninge

Dansk Folkeparti vil have den danske kvote af flygtninge til hovedsageligt at bestå af familier for at sikre sig mod efterfølgende familiesammenføringer. Også de Konservative foretrækker familier frem for enlige.

TORSDAG D. 24. SEPTEMBER 2015, KL. 22.30

SØREN DOMINO

FØLG ▾

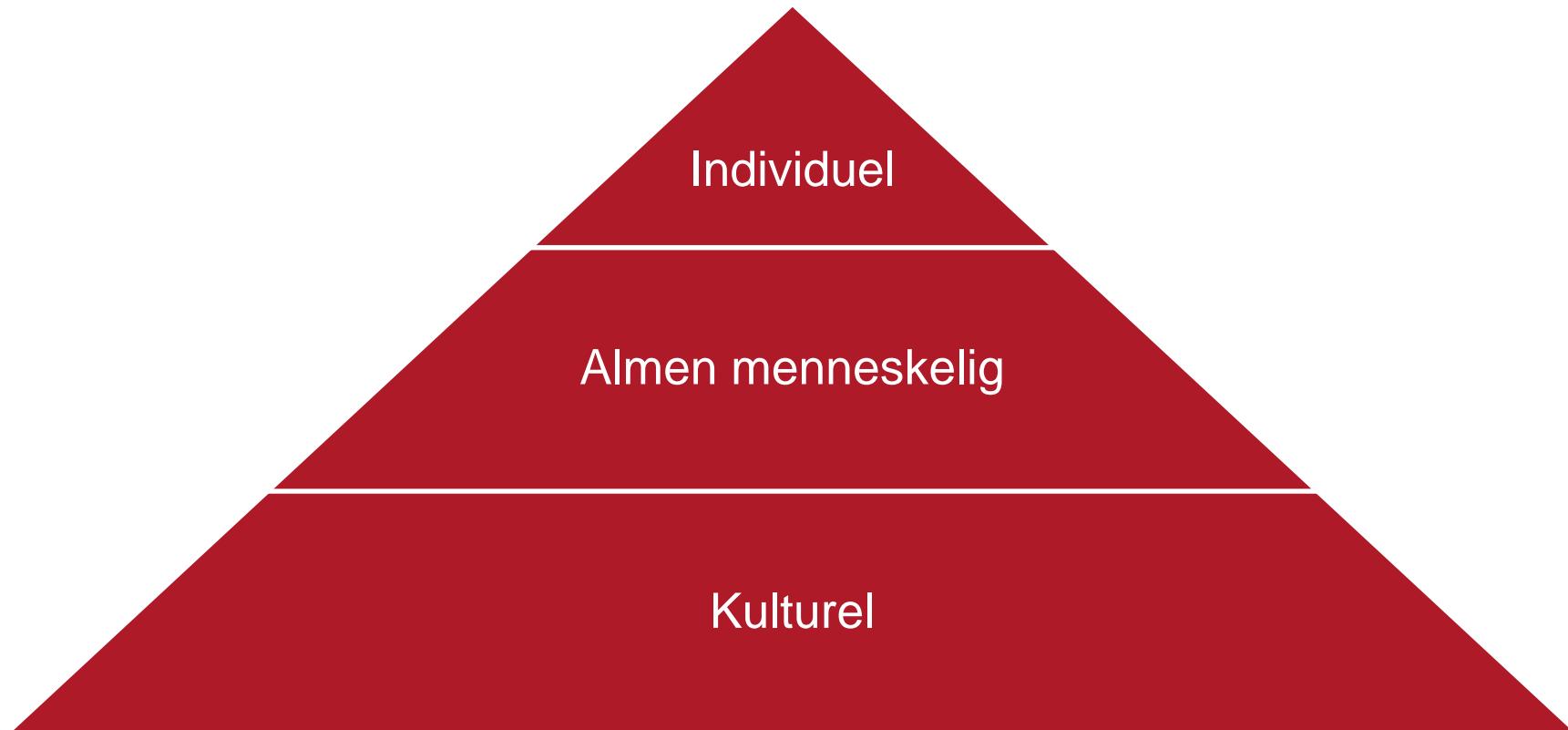

'1.000 flere flygtninge er det, vi kan rumme økonomisk og kulturelt'

Venstres politiske ordfører Jakob Ellemann-Jensen kalder det en god balance, når regeringen foreslår at tage 1.000 flygtninge som en del af løsningen på flygtningekrisen.

Indland | Kommentarer (13)

Hvordan møder vi andre mennesker?

LGBT

LGBT og forfølgelse

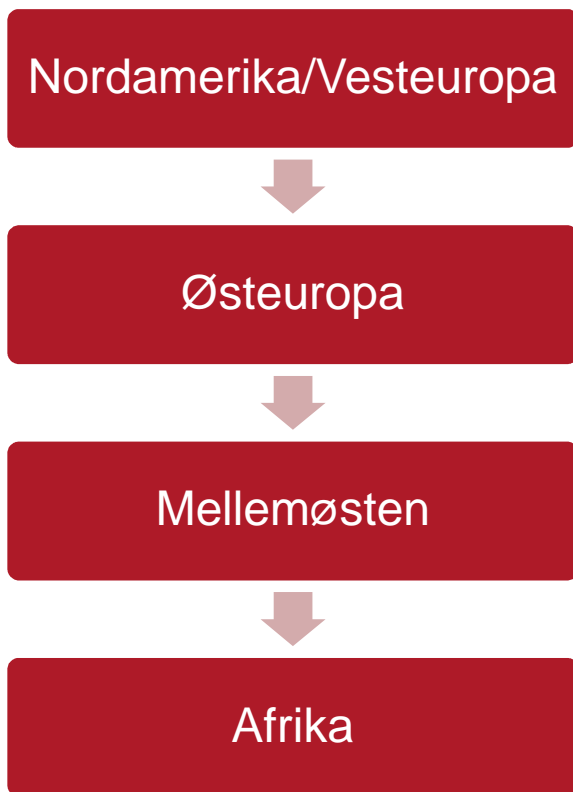
- > Sex mellem personer af samme køn:
 - > Dødsstraf i 10 lande (lov håndhæves i hele landet i 4 lande)
 - > Kriminaliseret i 77 lande
 - > Kriminalisering af eks. 'homoseksuel propaganda'
 - > Militser og mob justice

- > Ret til asyl/beskyttelse hvis man risikerer forfølgelse på grund af tilhørsforhold til særlig social gruppe

- > Organisationen LGBT Asylum i kontakt med 262 LGBT-asylansøgere i Danmark i perioden 2013 – 2016

LGBT-forfølgelse – baggrund

Brændpunkter

Udvikling og modstand

LGBT og asylansøgning

- > Særlig udfordring: Asylinterview = at 'springe ud'
- > Mangel på kultursensitiv forståelse for LGBT-identiteter og -praksis – heteronormative overvejelser og LGBT-stereotype forestillinger
- > At tale om intime detaljer, tabu og skam
- > Tolke og tolkning
- > Mangel på information om rettigheder og muligheder ifm. LGBT-asylsager

LGBT og asylcentre - indkvartering

- > Transkønnede og enlige kvinder
- > Mange (forskellige) mennesker under stort pres på lidt plads
- > Intet privatliv
- > Ressourcer og netværk: isolation, diaspora, LGBT-miljø

LGBT og integrationsperiode

- > Boligplacering
- > Mødet med integrationsmedarbejdere
- > LGBT i minoritetsetniske miljøer
- > Minoritetsetnisk i LGBT-miljø

Opsamling

...og tak for i dag 😊

mads.drud-jensen@drc.dk